

Силабус курсу Публічні фінанси

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма – «Митна та податкова справа»

Рік навчання: III

Семестр: II

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент **Бей Сніжана Олександрівна**

Контактна інформація

sneganapipko@gmail.com, +380967197731

Опис дисципліни

Дисципліна «Публічні фінанси» є важливою складовою формування профілю фахівця у галузі управління та адміністрування і належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Метою дисципліни «Публічні фінанси» є формування знань та набуття практичних навичок щодо особливостей організації та управління публічними фінансами. Вивчення даної навчальної дисципліни дає можливість сформувати у майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи та страхування знання щодо суті та механізму функціонування бюджетної системи України, методів і джерел формування доходів бюджету, напрямів і форм фінансування видатків, оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків та їх впливу на реалізацію функцій держави, організації бюджетного процесу на державному і місцевому рівнях.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Публічні фінанси як складова фінансової системи держави	Знати сутність, функції і особливості функціонування публічних фінансів як важливої сфери фінансової системи, їх складові та визначення впливу фіскальної децентралізації на функціонування публічних фінансів.	Тести, питання
4 / 2	2. Бюджет держави як основна ланка публічних фінансів та інструмент державного регулювання	Знати бюджетну термінологію. Засвоїти сутність, функції та призначення бюджету держави. Вміти характеризувати риси бюджету як основного фінансового плану держави та аналізувати його складові частини. Ознайомлення зі складом та розвитком бюджетного законодавства; володіння технологіями, методами та інструментами управління бюджетними ресурсами.	Тести, кейси
2 / 2	3. Соціальні позабюджетні публічні фонди у складі	Засвоїти сутність і суспільне призначення соціальних позабюджетних публічних фондів, порядок формування та використання коштів соціальних	Тести, кейси, задачі

	публічних фінансів	позабюджетних фондів України.	
2 / 2	4. Система управління публічними фінансами	Засвоїти систему управління публічними фінансами та її складовими; оволодіти навичками діагностування стану публічних фінансів, виявлення проблем функціонування державного і місцевих бюджетів, Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття; розуміння специфіки та розвиток навичок пропонування обґрунтованих рішень щодо управління публічними фінансами, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.	Кейси, дискусійне обговорення, управлінські ситуації
4 / 2	5. Бюджетна політика сталого розвитку держави	Знати сутність, складові, принципи та особливості формування і реалізації бюджетної політики. Засвоїти знання про призначення бюджетного механізму, його структуру та принципи формування і функціонування.	Тести, кейси
2 / 2	6. Система стратегічного та середньострокового бюджетного планування як основа бюджетної політики держави	Знати порядок та особливості стратегічного та середньострокового бюджетного планування в системі управління публічними фінансами; вміння аналізувати й інтерпретувати фінансову інформацію, яка використовується під час бюджетного планування.	Тести, питання, управлінські ситуації
6 / 4	7. Технології бюджетування	Володіти навичками використання сучасних технологій бюджетування у бюджетному процесі на державному і локальному рівнях.	Тести, питання, управлінські ситуації
2 / 2	8. Бюджетний процес: теоретичні та організаційні засади	Розуміти сутність та ознайомитися зі стадіями бюджетного процесу; з функціями учасників бюджетного процесу, функціями та видами розпорядників бюджетних коштів, порядком участі громадськості у бюджетному процесі.	Кейси, питання, управлінські ситуації
4 / 2	9. Бюджетний процес на державному рівні	Здатність формувати та аналізувати основні документи, які використовуються у бюджетному процесі на державному рівні, знати послідовність стадій бюджетного процесу та основні функції його учасників, вміти застосовувати сучасні технології бюджетування.	Тести, задачі, управлінські ситуації
4 / 2	10. Бюджетний процес на місцевому рівні	Здатність формувати та аналізувати основні документи, які використовуються у бюджетному процесі на місцевому рівні, знати послідовність стадій бюджетного процесу та основні функції його учасників, вміти застосовувати сучасні технології бюджетування; володіти методичним інструментарієм оцінювання фінансової спроможності територіальних громад.	Тести, питання, кейси
2 / 2	11. Доходи бюджету держави	Засвоїти знання про сутність та види доходів бюджетів, джерела та методи їх формування; володіти практичними навичками аналізу доходів державного та місцевих бюджетів, здатність виявляти проблеми формування дохідної частини бюджетів держави.	Питання, тести, задачі
2 / 2	12. Податкові фінанси як першооснова функціонування публічних фінансів	Знати сутність податкових фінансів як першооснови функціонування публічних фінансів та їх роль у фінансовому забезпеченні потреб держави.	Кейси, тренінгові завдання

2 / 2	13. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів	Засвоїти організацію міжбюджетних відносин, завдання і методи бюджетного регулювання. Знати сутність, види та особливості міжбюджетних трансфертів; володіти практичними навиками аналізу міжбюджетних трансфертів та виявляти проблеми їх розрахунку і передачі між бюджетами.	Кейси, тренінгові завдання
4 / 2	14. Видатки бюджету держави	Знати сутність та види видатків бюджетів. Засвоїти сутність, форми та методи бюджетного фінансування. Володіти практичними навиками аналізу видатків державного та місцевих бюджетів, здатність виявляти проблеми їх здійснення на всіх рівнях бюджетної системи держави; володіти практичними навиками розрахунку елементів видатків кошторису бюджетної установи та його складання, виявлення проблем нормування видатків.	Питання, тести, задачі
4 / 2	15. Бюджетне забезпечення функцій держави	Засвоїти порядок та особливості бюджетного забезпечення управлінської, оборонної, соціальної та економічної функцій держави, розвиток навичок здійснення його аналізу; виявлення проблем здійснення видатків на всіх рівнях бюджетної системи держави.	Кейси, тренінгові завдання
2 / 2	16. Публічні інвестиції	Знати роль публічних інвестицій як інструменту державного регулювання сталого розвитку та механізм публічного інвестування; оволодіння практичними навиками розрахунку та аналізу бюджетного інвестування, виявлення проблем його здійснення.	Управлінські ситуації, тренінгові завдання
2 / 2	17. Проектний підхід в управлінні публічними фінансами	Знати сутність та необхідність застосування проектного підходу в управлінні публічними фінансами, вивчення порядку проектного фінансування сталого розвитку, розвиток навичок розроблення інвестиційного проекту.	Тести, питання, управлінські ситуації
4 / 2	18. Позикові фінанси у фінансовому забезпеченні потреб держави	Засвоїти сутність позикових фінансів, розвиток навичок виявлення причин, оцінювання наслідків виникнення бюджетного дефіциту й пошуку джерел його фінансування; вивчення специфіки управління державним та місцевим боргом.	Питання, тести, задачі
2 / 2	19. Фінансові ризики у сфері публічних фінансів	Знати сутність, види ризиків у сфері публічних фінансів; розвиток навичок оцінювання їхнього впливу та обґрунтування рішень щодо нейтралізації негативної дії ризиків у сфері публічних фінансів.	Кейси, тренінгові завдання
2 / 2	20. Організація та методика здійснення контролю в сфері публічних фінансів	Засвоїти порядок проведення контролю в сфері публічних фінансів; володіти навиками виконання контрольних функцій у сфері державних і місцевих фінансів, здатність виявляти проблеми в організації бюджетного процесу на державному і місцевому рівнях та застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.	Тести, питання,

Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
2. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 460 с.
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 №2456-VI. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
4. Бей С.О., Шкварук Д.Г. Теоретичні засади побудови і функціонування бюджетної системи України. Інфраструктура ринку. 2022. № 66. С. 170-173. Режим доступу: <http://market->

infr.od.ua/journals/2022/66_2022/32.pdf.

5. Бей С.О. Бюджетна система України. Актуальні питання економіки, обліку, фінансів і права: теорія і практика: матер. міжнародна наук.-практ. конф. (Полтава, 4 червн. 2022). Полтава, 2022. С. 21-22.
6. Бей С.О. Здійснення бюджетного процесу в Україні під час війни. An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary: IV correspond. intern. scien. and pract. confer. (Vinnytsia, Ukraine - Vienna, Austria 26 Aug. 2022). Vinnytsia, UKR - Vienna, AUT. С. 42-43 Режим доступу: <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/26.08.2022/5>
7. Дем'янишин В., Лободіна З., Горин В., Дем'янишин В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. Світ фінансів. 2023. № 1 (74). С. 31–47.
8. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Костецький В. В., Дем'янишин В. В. Напрями розвитку інформаційних технологій в управлінні публічними фінансами, державними фінансовими ресурсами та фінансовою безпекою суб'єктів господарювання державного сектору. Інноваційна економіка. 2023. № 1. С. 58–70.
9. Дем'янюк А. Перспективи бюджетної децентралізації в контексті світового досвіду. Інфраструктура ринку. Вип. 38. 2019. С. 318-322.
10. Дем'янюк А.В. Бюджетне планування та прогнозування: сучасний стан та перспективи здійснення. Причорноморські економічні студії. Вип. 48. 2019. С. 58-62.
11. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
12. Крисоватий А. Воєнні реалії фіскального простору публічних фінансів України. Світ фінансів. 2023. № 1 (74). С. 8–30.
13. Крисоватий А. І. Новий прагматизм фіскалізації публічних фінансів. Світ фінансів. 2021. № 1. С. 10–23.
14. Лободіна З. М., Булавинець В. М., Данильців Х. Т. Бюджетне фінансування освітніх послуг: сучасні тенденції та перспективи вдосконалення. Економіка. Фінанси. Право. 2021. № 12/2. С. 20–29.
15. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізіма Т., Березька К., Кізіма А. Функціонування бюджетів участі: сучасний стан, тенденції модернізації та моделювання в умовах реформування публічних фінансів. Вісник економіки. 2022. № 4. С. 8–27. .
16. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізіма Т., Савчук С. Сучасні тенденції розвитку та наслідки трансформації бюджетної системи України в контексті реформування управління публічними фінансами. Вісник економіки. 2021. Вип. 4. С. 38–56.
17. Лободіна З. Бюджетний механізм: концептуальні засади та перспективи модернізації : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 412 с.
18. Лободіна З. М., Сидор І. П., Дем'янюк А. В. Бюджетна система у схемах і таблицях: навчальний посібник для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / за ред. канд. екон. наук, доц. З. М. Лободіної. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 280 с.
19. Луніна І. О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія. НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2020. 440 с.
20. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навчальний посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с
21. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
22. Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 468 с.
23. Савчук С. В., Дем'янюк А. В., Лободіна З. М. Програмно-цільовий метод бюджетування: навчальний посібник для студ. другого (магістерського) рівня вищої освіти: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 180 с.
24. Савчук С. В., Корнацька Р. М. Траєкторія розвитку бюджетного планування в умовах децентралізації. Економіка. Фінанси. Право. 2018. №11/1. С. 19-23.
25. Савчук С., Дем'янюк А., Гупаловська М. Роль видатків місцевих бюджетів України у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону. Вісник ТНЕУ. Вип. 4 (98). 2020. С. 52-64.
26. Гелеверя Є. М. Бюджетна система: навч. посіб. для студентів закл. вищ. освіти. Харків: Панов А. М. [вид.],

2018. 234 с.

27. Бутенко В. В. Бюджетна система: навч.-метод. посіб. Одеса: ОНУ, 2018. 339 с.
28. Бюджетна система: навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання напряму підгот. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 287 с.
29. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
30. Duvak M., Porplytsya N., Lobodina Z., Honchar L., Ostroverkhov V., Maslyiak Y. Interval Discrete Dynamic Model of Budget Revenues in Conditions of Shadow Economy. 2019 9th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT): Conference Paper (Ceske Budejovice, 5–7 June, 2019) – Ceske Budejovice, Czech Republic, 2019. P. 1–4.
31. Kachula S. V. Budget policy human development in Ukraine. Economics, management, law: innovation strategy : Collection of scientific articles. Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China, 2016. P. 229–233. URL: http://conf.at.ua/index/materialy_konferencij/0-20.
32. Kizyma T. O., Lobodina Z. M., Khamyha Yu. Ya. Fraud with financial resources of the state: types and effect on the shadow economy. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. Vol. 2(29). P. 355–363.
33. Kizyma T. O., Lobodina Z. M., Kizyma A. Ya. Optimization of budget funds expenditures on organization of the state activity. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2018. Vol. 2(25). P. 183–190.
34. Lobodina Z. M., Lopushniak H. S., Kizyma T. O., Lyvdar M. V. Inclusive budgeting: theoretical aspects, prerequisites and necessity for its implementation in Ukraine. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2020. Vol. 2 (33). P. 463–472.
35. Податковий кодекс України : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Інтернет-ресурси

36. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>
37. Ціна держави – проєкт CASE Україна. URL: <https://cost.ua/>
38. Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua/new/>
39. Бюджети територіальних громад. URL: https://public.tableau.com/app/profile/ulead/viz/_16360623127390/sheet0

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Публічні фінанси» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перекладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) із дисципліни «Публічні фінанси» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (теми 1-10 по 5 балів = 50 балів) 2. Модульна робота = 50 балів	1. Усне опитування під час заняття (теми 11-20 тем по 5 балів = 50 балів) 2. Модульна робота = 50 балів	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали = 20 балів). 2. Практичне завдання = 40 балів) 3. Теоретичне питання = 40 балів)	100

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ЕСТ8
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)